

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 3 kwietnia 2025 r.

Poz. 2307

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NPII.4131.1.196.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 28 marca 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), dalej jako: *ustawa*,

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XII/91/25 Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie powołania Rady Seniorów Miasta Łaziska Górne oraz nadania jej statutu, w całości, jako sprzecznej z art. 5c ust. 5 pkt 1 i 4 ustawy.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 27 lutego 2025 r. Rada Miejska w Łaziskach Górnych podjęła uchwałę Nr XII/91/25 w sprawie powołania Rady Seniorów Miasta Łaziska Górne oraz nadania jej statutu, dalej jako: „uchwała”.

Załącznik do uchwały stanowi: *Statut Rady Seniorów Miasta Łaziska Górne*, dalej jako: „Statut”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m. in.: art. 5c ust. 5 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 28 lutego 2025 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 5c ust. 5, 5a i 8 ustawy:

5. Rada gminy, tworząc gminną radę seniorów, nadaje jej statut określający w szczególności:

1) tryb i kryteria wyboru jej członków,

2) zasady i tryb jej działania,

3) długość jej kadencji, z tym że kadencja nie może trwać dłużej niż kadencja rady gminy, na terenie której funkcjonuje ta rada,

4) zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków

- dążąc do wykorzystania potencjału podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyboru członków gminnej rady seniorów.

5a. Jeżeli rada gminy zdecydowała o zwracaniu kosztów, o których mowa w ust. 4a, w statucie, o którym mowa w ust. 5, określa się zasady zwrotu tych kosztów, w tym ich maksymalną wysokość podlegającą zwrotowi.

8. Obsługę administracyjno-biurową gminnej rady seniorów zapewnia urząd gminy. Koszty obsługi gminnej rady seniorów pokrywa urząd gminy.

Dodatkowo organ nadzoru wskazuje, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że

zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym.

Przechodząc do analizy przedmiotowej uchwały należy wskazać, że Rada w zakresie określenia osób, które mogą kandydować do rady seniorów, uregulowała w § 6 ust. 1 Statutu, że: *Do Rady mogą kandydować przedstawiciele osób starszych mający czynne prawo wyborcze, którzy zamieszkują na terenie Miasta Łaziska Górne oraz uzyskali poparcie co najmniej 15 osób, które ukończyły 60 lat.* Jednocześnie w pozostałych przepisach Statutu nie określono, że do rady seniorów mogą kandydować również przedstawiciele podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku. Tymczasem, w myśl przepisu art. 5c ust. 4 ustawy: *Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.* Wobec czego statut rady seniorów musi obligatoryjnie przewidywać możliwość kandydowania także przez przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, a nie tylko przez przedstawicieli seniorów.

Przechodząc dalej należy wskazać, że Rada Miejska w Łaziskach Górnych w § 21 Statutu określiła przesłanki wygaśnięcia mandatu członka rady seniorów. Jednocześnie w uregulowaniach statutowych brak jest przepisów określających sytuacje, w których dany członek byłby odwoływany. Tymczasem zgodnie z art. 5c ust. 5 pkt 4 ustawy statut powinien określać: *zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków.* Wobec użycia przez ustawodawcę koniunkcji „i” w przedmiotowym przepisie, należy uznać, że dla prawidłowego wypełnienia delegacji ustawowej, konieczne jest uregulowanie zarówno sytuacji, w których mandat członka rady seniorów wygasa jak i zdarzenia i przesłanki jego odwołania. Dodatkowo należy wskazać, że wygaśnięcie mandatu jest odrębną instytucją od procedury odwołania danego członka.

Powyżej wskazane uchybienia polegające na niewypełnieniu delegacji ustawowej, skutkują koniecznością stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały w całości.

W dalszej kolejności organ nadzoru wskazuje, że Rada w Rozdziale 5. Statutu *Postanowienia końcowe*, w treści § 24 Statutu postanowiła, że:

1. *Burmistrz Miasta zapewnia obsługę organizacyjną i administracyjną posiedzeń Rady.*
2. *Koszty obsługi Rady pokrywane są z budżetu Miasta Łaziska Górne.*
3. *Informacje dotyczące działalności Rady zamieszcza się w sposób zwyczajowo przyjęty w Mieście Łaziska Górne.*
4. *Zmiany niniejszego statutu mogą zostać dokonane uchwałą Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych na wniosek Burmistrza Miasta lub na wniosek podpisany przez co najmniej połowę składu Rady Seniorów.*

Przepisy § 24 ust. 1-3 statutu mają charakter przede wszystkim informacyjny, są powtórzeniem norm z art. 5c ustawy i nie stanowią materii statutowej rady seniorów. W ocenie organu nadzoru, Rada Miejska wykroczyła poza zakres przyznanego jej upoważnienia oraz dokonała niedozwolonej modyfikacji art. 5c ust. 8 ustawy, który określa już kwestie dotyczące obsługi administracyjno-biurowej gminnej rady seniorów oraz kosztów jej obsługi. Zatem organ stanowiący gminy nie posiada kompetencji do regulowania zasad obsługi ww. rady oraz ponoszenia kosztów jej działalności. Organ nadzoru wskazuje, iż powtórzenia dokonywane przez organy jednostek samorządu terytorialnego są niezgodne z zasadami legislacji i stanowią wykroczenie poza zakres ustawowego upoważnienia. Z kolei przepis § 24 ust. 4 Statutu niezgodnie z prawem przyznaje członkom rady seniorów inicjatywę do zmiany statutu rady seniorów, który stanowi uchwałę Rady Miejskiej. Zgodnie z art. 5c ust. 3 ustawy: *Gminna rada seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny;* jednakże nie chodzi tutaj o inicjatywę uchwałodawczą. Kwestia inicjatywy uchwałodawczej została uregulowana w Gminie Łaziska Górne w treści § 23 ust. 2 Załącznika Nr 2 do Załącznika Nr 1 (Regulamin Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych) uchwały Nr XLII/446/18 Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych z dnia 18 września 2018 r. w sprawie przyjęcia Statutu Miasta Łaziska Górne (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2024 r. poz. 6432) – który nie przyznaje tego prawa ani radzie seniorów ani jej poszczególnym członkom. Ponadto zgodnie z § 3 ust. 1 uchwały Nr V/42/19 Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich, zasad tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasad promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych oraz formalnych wymogów, jakim muszą odpowiadać składane projekty (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2019 r. poz. 1720), proces

obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej może wszcząć co najmniej 20 mieszkańców. Tymczasem § 24 ust. 4 Statutu stanowi, że inicjatywa ta mogłaby zostać wszczęta już przez co najmniej połowę składu rady seniorów, czyli przez już 5 członków (vide § 4 Statutu).

Powyżej opisane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w sprzeczności z określonym przepisem prawnym. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XII/91/25 Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie powołania Rady Seniorów Miasta Łaziska Górne oraz nadania jej statutu – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz